

บทที่ 5

บทสรุปและข้อเสนอแนะ

5.1 บทสรุป

ในการดำรงชีวิตประจำวัน มนุษย์จำเป็น ‘ต้อง’ ทำอะไรบางอย่างขึ้นมาทั้งนี้เพื่อให้ตัวเองมีชีวิตอยู่ต่อไป การทำทุกอย่างมนุษย์ต้องมีพลังในสองส่วนคือพลังทางกายและพลังแห่งเป้าหมายหรือการตั้งเจตนารมณ์ที่จะไปให้ถึงและดำเนิน ไปเจตนารมณ์นั้น ตัวการทำและเหตุการณ์เกิดขึ้นในสถานที่และเวลาแต่ละเหตุการณ์ในชีวิตไม่ได้เกิดซ้ำกันเพราะมิติของเวลาและสถานที่ที่เกิดขึ้น ไม่ใช่ที่เดียวกัน ดังนั้น ในข้อเท็จจริงมนุษย์จึงไม่สามารถดำเนินชีวิตตามที่อยากให้เป็นเหมือนเหตุการณ์ที่ต้องการได้ สิ่งที่เราคาดหวังก็คือ ต้องการให้เหตุการณ์ที่เกิดขึ้นไปตามที่ต้องการ แต่สิ่งที่เป็นคือความน่าจะเป็นว่า มันอาจเกิดขึ้นได้หรืออาจเกิดขึ้นไม่ได้

สิ่งที่ทั้งท่านพุทธทาสและนิทซ์เสนออีกก็คือ การให้คุณค่ากับตัวมนุษย์เองในฐานะเป็นผู้กระทำต่อตัวตนของตนเอง โดยพื้นฐานการแก่แท้ความเป็นมนุษย์ก่อนสิ่งอื่นนั่นคือต้องพยายามก้าวข้ามสิ่งที่เป็นสมมติของสังคมอันเป็นกรอบขังศักยภาพ สัจขาดญาณและเหตุผลในตัวคนที่แท้จริงของมนุษย์ซึ่งนำไปสู่การเข้าใจแก่นแท้ของความเป็นมนุษย์ แล้วตระหนัก เข้าและ เอาใจใส่ ต่อแก่นแท้นั้นมากกว่าสิ่งภายนอกแล้วก้าวข้ามสิ่งสมมติภายนอกนั้น โดยมองที่ตัวเราเป็นแก่นในการแก้ปัญหาที่มีเพราะปัญหาที่เกิดขึ้นและปรากฏแก่ตัวเราก็คือต่อเมื่อตัวเรารับรู้และให้ความสำคัญกับมัน และเมื่อสามารถก้าวข้ามจุดนี้ได้ นั่นคือสามารถเอาชนะตัวเองได้ซึ่งเป็นจุดหมายสุดท้ายของการต่อสู้กับเหตุการณ์ต่าง ๆ ที่มันทำให้เรา ‘ต้อง’ กลายเป็นอย่างนั้น อย่างนี้ในแต่ละเหตุการณ์ในชีวิตประจำวันซึ่งในความหมายนี้ก็คือ การบรรลุรู้เห็นหรือการก้าวพ้นความเป็นมนุษย์ (Overman)

5.2 ข้อเสนอแนะ

ปกติมนุษย์เข้าใจเหตุการณ์ผ่านความเป็น ‘แบบ’ ของเหตุการณ์ คือ เข้าใจว่า มันต้องเป็นอย่างไรมันเคยเป็นซึ่งเป็นการเข้าใจผิดเพราะเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นแต่ละเหตุการณ์ไม่มีโอกาสที่จะเกิดซ้ำกันหรือเหมือนกันได้เพราะเงื่อนไขของความเป็นเวลาที่ต้องดำรงสภาพอยู่ตลอดเวลาไป

ในเงื่อนไขของสถานที่และเวลาแต่ละครั้งที่เหตุการณ์ได้ผ่านไปการดำรงชีวิตของมนุษย์ต้องดำเนินไปเช่นกัน สิ่งที่เกิดขึ้นในการกลายสภาพเป็นแต่ละครั้งล้วนมีผลต่อการสร้างลักษณะความเป็นตัวตนใหม่บางอย่างขึ้นมาให้แก่บุคคล ก็เป็นเหตุการณ์ที่แต่ละคนได้เรียนรู้และยอมรับผ่านการปฏิบัติเสมอทราบเท่าที่เขายังคงต้องดำเนินชีวิตประจำวัน ได้ ดังนั้นกระบวนการสร้างลักษณะความเป็นตัวตนที่เกิดขึ้นมีความซับซ้อนเพียงใดจึงเป็นปัญหาที่น่าค้นหาและตอบเพราะนั่นเท่ากับได้รู้คำตอบว่า ทำไมมนุษย์จึงมีบุคลิกต่างกันขณะที่มีชีวิตในสังคมเดียวกัน

แต่สิ่งที่มนุษย์ต้องคำนึงถึงคือ ทุกคน 'ต้อง' ใช้ 'ตัวเองวัดตัวเอง' ไม่ใช่ใช้สิ่งภายนอกอื่น แต่สิ่งที่เกิดกับสังคมกลับเป็นการมองสังคมในแง่ดี คือเราใช้สังคมเป็นเกณฑ์ในการวัด/ ตัดสินตัวเราก่อนเสมอ การมองเช่นนี้ทำให้บุคคลในสังคมไม่เท่าเทียมกันเพราะอยู่ภายใต้ความเป็นชนชั้น ดังนั้นเราต้องมองบุคคลและสังคมในแนวราบ คือทุกคนเท่าเทียมกันและสามารถใช้ตัวเองวัดตัวเองเพราะอย่างน้อยที่สุดเขาต้องมีชีวิตด้วยตัวเองโดยตัวเองและเพื่อตัวเองก่อน

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY